

vaný nebyl, neobstojí, přičít se zjištěním rozsudkovým, podle nichž šlo o nájem (podnájem) a podle nichž měl obžalovaný věc (automobil) v době, když s ní svémocně a protiprávně naložil, prodav ji, ve skutečné moci disposiční a v držbě. I když ve výroku rozsudku se uvádí, ne zcela případně, že automobil byl obžalovanému vojenskou správou v podnájem pronajat, nečiní to odsuzující výrok pochybným; neboť, přihlíží-li se k důvodům rozsudkovým, je jasno, jak se věc ve skutečnosti měla. Podotknouti dlužno, že podle zjištěného stavu věci a podle toho, co uvedeno, není nejmenší pochybnosti o tom, že automobil, který obžalovaný svémocně a protiprávně prodal, byl obžalovanému Adamu S-ovi jako podnájemníku svěřen. Veškeré námitky zmáteční stížnosti pak, třebaže se ukázaly lichými, mohly by nanejvýše poukazovati k úsudku, že automobil obžalovanému nebyl svěřen vojenskou správou, nýbrž Kateřinou Ch-ovou jako hlavní nájemnicí. To by bylo však pro posouzení viny stěžovatelů zřejmě zcela lhostejno. Odpovídá-li výrok, odsuzující obžalovaného pro zločin podle §u 183 tr. zák., stavu věci i zákonu, je tomu tak i ohledně spoluobžalované Anny S-ové, vezme-li se zřetel na zjištění skutková, jež plně opodstatňují její spoluvinu ve smyslu §§ 5 a 183 tr. zák.

Čís. 2854.

»Výkonem úřadu (služby)« ve smyslu §§ 81, 312 tr. zák. nejsou jediné úkony povahy vrchnostenské, nýbrž veškeré úkony, jichž jest třeba k řádnému plnění úkolů (povinností a práv), tomu kterému veřejnému činiteli přímo zákonem anebo povahou úřadu (nebo služby), v němž byl jiným činitelem ustanoven, uložených aneb přikázaných; spadá sem i spolupůsobení zástupce obce při odprodeji části obecního jmění (při pořizování dílčího plánu).

(Rozh. ze dne 28. července 1927, Zm I 160/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. ledna 1927, pokud jím obžalovaný nebyl uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák. a pokud byl podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek podle §u 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmátečný a věc vrátil témuž nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

V právu jest stížnost veřejného obžalobce, napadající právní názor rozhodovacích důvodů, že svědek M. nepožíval zvláštní ochrany §§ 81 a 312 tr. zák., protože prý v tom, že svědek jako zástupce obce ukázal zeměměřiči T-ovi meze pozemku obcí Františku P-ovi prodaného, by nebyl mezi stranami o hranice spor, šlo o čistě soukromoprávní věc

mezi kupitelem a prodávajícím a nebylo tu veřejného zájmu, který měl M. zastupovati nebo hájiti. Ustanovení §u 81 (312) tr. zák. nemluví jen o vykonávání vrchnostenských příkazů, nýbrž i povšechně o vykonávání úřadu (služby) osob v §u 68 jmenovaných, tudíž obzvláště i úředníků, vyslanců, zřízenců a služebníků obecního úřadu. Výkonem úřadu (služby) nejsou jediné úkony povahy vrchnostenské, t. j. úkony, kterými se projevuje nařizovací a příkazovací moc veřejného činitele, nýbrž veškeré úkony, jichž jest třeba k řádnému plnění úkolů (povinností a práv), tomu kterému veřejnému činiteli přímo zákonem anebo povahou úřadu (nebo služby), v němž byl jiným činitelem ustanoven, uložených anebo přikázaných. Rozsah zvláštní ochrany §§ 81, 312 tr. zák. jest dán rozsahem působnosti dotčeného úřadu (služby), aniž záleží na tom, zda jde v jednotlivém úkonu úředníka (zřízence) o věc již svou povšechnou povahou veřejnoprávní, či o věc podle povšechné povahy své jinak soukromoprávní. Obor působnosti zákonných zástupců místních obcí, těchto takřka samým zákonem ustanovených úředníků místních obcí, dlužno zásadně vymeziti souladně s působností obcí samotných. Částí této působnosti jest podle čl. V. zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. a § 28 obecního zřízení pro Čechy ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. správa jmění místní obce. Do správy jmění spadá též odprodej jeho části a v důsledku toho i jakékoliv opatření, jehož jest z příčiny takového odprodeje třeba za účelem, by odprodej byl řádně připraven, vůbec uskutečněn a zejména uskutečněn bez újmy obce, tudíž obzvláště i spolupůsobení obce při pořizování dílčího plánu, bez něhož nelze odprodej provést v pozemkové knize, nebo plánu, kterým se odprodáný pozemek přesně označuje, by se zabránilo pochybnostem a sporům o tom, co vlastně a v jakém rozsahu se prodává nebo prodalo. Samozřejmě i spolupůsobení obce při takových opatřeních, která jsou jako přípravy nebo důsledky odprodeje obecního majetku částí správy jmění obce, nemůže se díti jinak než fysickými osobami, v zastoupení obce jednajícími, orgány obce, jimiž jsou kromě obecního výboru starosta, jeho náměstek a obecní starší. Proto přičí se správnému výkladu zákona, vyloučil-li soud svědka M-a, náměstka starosty obce, o niž jde, zásadně ze zvláštní ochrany §§ 81, 312 tr. zák. z povšechného důvodu, že šlo v úkolu, v jehož plnění se stal předmětem souzených skutků, o soukromoprávní věc mezi kupitelem obecního pozemku a prodávající obcí; i taková koupě (prodej) dotýká se zájmu veřejného, t. j. zájmu širšího kruhu obecního. Jinakých příčin, z nichž by bylo svědku M-ovi ochranu §§ 81, 312 tr. zák. odepřítí, rozsudek neuvádí a zejména nezjišťuje skutečností, poukazujících k tomu, že M. nebyl k zastoupení obce povolán. Skutkové předpoklady, z nichž vývody obžalovaného odvozují nedostatek takového povolání M-ova — že nebylo ještě o prodeji pozemku rozhodnuto obecním zastupitelstvem, že M. neměl k intervenci při vyměřování příkazu ani obecního zastupitelstva ani starosty a že starosta nebyl zaneprázdněn, — nejsou v napadeném rozsudku zjištěny a nejsou ani v souladu s výsledky hlavního přelíčení; obzvláště uvádí četnická zpráva, že byl M. určen, by byl jako zástupce obce přítomen při vyměřování, o které jde, a podle výpovědi T-ovy řekl M.

obžalovanému, že tu nedělá nic jiného, než na čem se obec usnesla. Onen názor nalézacího soudu o rozsahu veřejného úřadu orgánů místních obcí jest tedy jediným důvodem toho, že napadený rozsudek uvažoval o souzených skutcích s hlediska jiných zákonných ustanovení, než kterých se dovolával a dovolává obžalobce, a činí, jelikož jest ve své povšechnosti nesprávným, rozsudek zmatečným podle §u 281 čís. 10 tr. ř. Pro doličený zmatek bylo rozsudek v celém rozsahu zrušiti. Ve věci samé nebylo lze rozhodnouti. Neboť dosavadní skutková zjištění rozsudku nejsou takového rázu, by mohla býti podkladem výroku o zločinu podle §u 81 a přestupku §u 312 tr. zák. Obzvláště nejsou zjištěny skutečnosti, jichž jest třeba pro závěr, zda M. objektivně vykonával svou přítomností na místě činu úřad náměstka obecního starosty, zda tedy v souzeném případě vystupoval jako veřejná osoba úřední, obstarávající veřejnou záležitost ve smyslu shora vyloženém, či snad jen jako osoba přezvědná; není ani zjištěn, ani popřen zlý úmysl v §u 81 tr. zák. předpokládaný, a není zejména ani zjištěno ani vyloučeno vědomí obžalovaného, že M. byl v době souzených skutků u výkonu onoho úřadu. Bylo proto věc vrátiti nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 2855.

V povolání ke cvičení ve zbrani jest spatřovati neodvratnou překážku ve smyslu §u 427 tr. ř.; okolnost, že obžalovaný mohl včas zažádati za odročení hlavního přelíčení, nemá s hlediska posl. odstavce §u 427 tr. ř. významu.

(Rozh. ze dne 2. srpna 1927, Zm II 220/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaných proti rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze 4. dubna 1927, jímž uznáni byli vinnými zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a krajskému soudu nařídil, by ve věci dále postupoval podle posl. odst. §u 427 tr. ř.

Důvody:

Proti rozsudku v jich nepřítomnosti vynesnému podali obžalovaní Emil a Marie G-ovi odpor, v němž dovolává se onen jako neodvratné překážky, pro niž nemohl se ke hlavnímu přelíčení na 4. dubna 1927 položenému dostaviti, okolnosti, že byl právě na týž den povolán ke cvičení ve zbrani na 21 dní do Turnova, kdežto Marie G-ová dovolává se nemoci, pro niž byla od 2. do 8. dubna 1927 upoutána na lůžko a musila se léčiti. Pravdivost udání Emila G-a osvědčena jest přípisem okresního doplňovacího velitelství v Hradci Králové a přiloženou mu doručenkou, pravdivost udání Marie G-ové lékařským vysvědčením MUDra Antonína P-a a jeho svědeckou výpovědí, podle níž jmenovaná cestu do Jihlavy ke dni 4. dubna 1927 bez újmy na svém zdraví nemohla podniknouti. Že jest nemoc takového stupně, jak dotvrzena jest Dr. P-em, neodvratnou překážkou ve smyslu §u 427 tr. ř., vyplývá zřejmě z předpisu §u 226